

AANHANGSEL.

Hier volgen eenige aantekeningen, die we bij ons onderzoek naar de ontwikkeling in Rusland maakten. We drukken ze hierbij af, omdat de lezer er misschien zijn nut van kan hebben.

HET VERLOOP DER NATIONALISATIE IN SOWJET - RUSLAND

VAN NOV. 1917 - 1921 .

- 7 November 1917 DE BOLSJEWIKI MAKEN ZICH MEESTER VAN DE REGEERING.
Piatakof wordt directeur van de staatsbank.
- 14 November 1917 DECREET OP DE ARBEIDERSCONTROLE.
De arbeiders mogen geen bedrijven op eigen initiatief onteigenen en ze mogen zich niet in de dagelijkse leiding van het bedrijf mengen.
- 30 November 1917 OPRICHTING VAN DE RAAD VOOR ARBEID EN VERDEDIGING (STO).
- 5 December 1917 OPRICHTING VAN DE OPPERSTE ECONOMISCHE RAAD.
Samengesteld uit de vakvereenigingen, bedrijfscomité's, specialisten en leden van de regering.
Het mijnbedrijf van Sergief en de Poetilow-fabrieken worden genationaliseerd.
- 19 December 1917 Internationale Slaapwagenmaatschappij genationaliseerd.
- 27 December 1917 DECREET TOT NATIONALISATIE DER BANKEN.
- 3 Januari 1918 DECREET BETREFFENDE NATIONALISATIE DER BEDRIJVEN.
Ze kunnen alleen door de O. E. R. genationaliseerd worden en wel:
1e. Als ze van groot belang voor de staat zijn.
2e. Als de ondernemers de maatregelen betreffende de arbeiderscontrole niet in acht willen nemen.
3e. Als de ondernemers het bedrijf sluiten, of verlaten.
- 26 Januari 1918 NATIONALISATIE VAN HET TRANSPORT TE WATER EN VAN DE GRAANDEPOTS.
- 28 Januari 1918 DECREET TOT ANNULEERING DER STAATSSCHULDEN.
- 17 Februari 1918 ELECTRICITEITSWERK GENATIONALISEERD.
- 18 Februari 1918 CONGRES VAN BEDRIJFSRADEN EN VAKVEREENIGINGEN
Er wordt besloten, dat de beweging der bedrijfs-

		raden aan de vakvereenigingen ondergeschikt zal zijn.
27 Februari	1918	CHAUDOIR COMPANY GENATIONALISEERD.
2 Maart	1918	VREDE VAN BREST - LITOWSK.
3 Maart	1918	MIJNBEDRIJF IN NOVOROSSISK EN EEN WALSWERK IN YUZOVKA GENATIONALISEERD.
April	1918	STAATSMONOPOLIE VOOR LUCIFERS, KOFFIE, SPECERIJEN EN GAREN.
23 April	1918	Staatsmonopolie voor de BUITENLANDSCHE HANDEL
Mei	1918	1e. CONGRES DER ECONOMISCHE RADEN.
		Er wordt nog eens de nadruk op gelegd, dat "eigenmachtige" nationalisatie verboden is.
		DE SUIKERINDUSTRIE KOMT ONDER BEHEER VAN DE O.E.R.
Juni	1918	DE OLIEINDUSTRIE KOMT ONDER BEHEER DER O.E.R.
28 Juni	1918	DECREET TOT NATIONALISATIE VAN ALLE BEDRIJVEN MET MEER DAN 1 MILLIOEN GRONDKAPITAAL.
		Verder alle MIJNEN, SPOORWEGEN, RUBBER en CELLULOSE - fabrieken. Dit decreet staat in tegenstelling tot het 1e Congres der Economische Raden, dat het aan de staat brengen heel langzaam wilde doorvoeren. De nationalisatie was voorloopig schter zuiver formeel, want de bezitters hielden de bedrijven in "kosteloos pacht- en vruchtgebruik". De specialisten worden voor het eerst "dienaren der republiek" genoemd. Ze blijven op hun oude plaatsen en op hun oude salaris.
Juli	1918	BEGIN DER CONTRA - REVOLUTIE.
		Feitelijk begon de contra - revolutie al iets eerder. 29 Mei - Opstand van de Tschecho-Slowaken in de Oeral. 30 Mei - Staat van beleg in Moskou. 6 Juli - Gewapende opstand der links - revolutionairen in Moskou. 29 Juli - Begin van de interventie der Geallieerden bij Moermansk. 30 Juli - De Tschecho - Slowaken veroveren Kazan. 5 September - Aanslag op Lenin. Begin van de Roode Terreur.
21 Augustus	1918	DE PARTICULIERE HANDEL WORDT OPGEHEVEN.
		De Narcomprod moet zorgen voor het verkrijgen en het verdeelen der consumptiegoederen. Deze functie wordt hiermee onttrokken aan de O.E.R., die nu nog maar alleen belast is met de zorg voor productiemiddelen en grondstoffen.
December	1918	DE INDUSTRIE IS ZOO GOED ALS GEHEEL GENATIONALISEERD.

October 1919	- Aantal ondernemingen	Aantal
	in de eindindustrie.	arbeiders.

6675

1 185 000

October 1919	- genationaliseerd	2522	750 000
April 1920	-	"	4141 983 000

20 November 1920 DE O.E.R. NATIONALISEERT ALLE BEDRIJVEN MET MECHANISCHE KRACHT, DIE 5 OF MEER ARBEIDERS TELLEN EN ALLE BEDRIJVEN ZONDER MECHANISCHE KRACHT, DIE 10 OF MEER ARBEIDERS TELLEN.

HET VERLOOP VAN DE BOERENBEWEGING IN

RUSLAND VAN 1917 TOT 1921.

Het verloop der boerenbeweging van Maart 1921 kan men verdeelen in 4 perioden. Dit zijn: de 1e Boerenrevolutie, de 2e Boerenrevolutie, Pogingen de landbouw te socialiseeren door Sowkozen en Kolchozen en ten slotte, het staatsproductieplan.

Bij de 1e Boerenrevolutie verdeelen de boeren de grond, waarbij de armste boeren het minste namen. Dit was een volkomen "natuurlijke" verdeeling, omdat de arme boer geen werktuigen bezat, om het land te bewerken. Wie over paard en ploeg en opslagplaatsen beschikte, kon meer land in bewerking nemen. Het bleek echter, dat de beter gesitueerde boeren geen graan wilden afstaan aan de regeering voor de voedselvoorziening in de steden. Ze verborgen de voorraden. Daarom gingen de Bolsjewiki er toe over, de arme boeren er voor te spannen. Ze stichtten de comité's der dorpsarmoede, die de voorraden in beslag moesten nemen. Daarmee zette de 2e Boerenrevolutie in. 't Gevolg was, dat de opbrengst van de landbouw nog verder achteruit liep. Het werden boerderijen, die geen van alle iets opbrachten. Bovendien leverden de comité's der dorpsarmoede ook geen graan af. Onder die omstandigheden werden de comité's der dorpsarmoede al heel spoedig opgeheven en oriënteerde men zich weer op de "middelboer". Daarmee zet dan de 3e periode in. De pogingen tot socialisatie door kolchozen en sowkozen mislukten toen echter volkomen. Ossinski sloeg daarom een nieuwe boerenpolitiek voor, n.l. om alle boerenbedrijven naar staatsvoorschrift onder centrale staatsleiding te laten werken. Dit voerde in drie maanden tot ernstige boerenopstanden en daarmee tot een volkomen fiasco van het staatsproductieplan.

Hier volgen eenige gegevens, die op de boerenbeweging betrekking hebben.

EERSTE BOERENREVOLUTIE.

- 7 November 1917 DE BOLSJEWIKI MAKEN ZICH MEESTER VAN DE REGEE-
RING.
- 9 November 1917 DECREET TOT ONTEIGENING DER GRONDBEZITTERS.
Dit was de grondslag voor de z.g. "Smytschka",
het bondgenootschap van de boeren met het pro-
letariaat uit de steden.

"De boeren verdeelen de grond, waarbij niet de armste maar de best-gecituëerde boeren het grootste deel kregen."

(Varga)

- 10 Februari 1918 GRONDWET BETREFFENDE DE BODEM.
Het program der sociaal-revolutionairen wordt overgenomen.
- 9 Mei 1918 DE NARCOMPROD (Raad voor voedselvoorziening) KRIJGT HET RECHT, DE GRAANVOORRADEN BIJ DE BOEREN IN BESLAG TE NEMEN, wat ze reeds op 13 Mei uitvoert.
- 13 Mei 1918 HET GRAANMONOPOLIE WORDT INGEVOERD.

TWEEDE BOERENREVOLUTIE.

- 11 Juni 1918 DECREET BETREFFENDE ORGANISATIE VAN DE COMITÉ'S DER DORPSARMOEDE.
Ze krijgen het recht van staatsorganen en mogen de voorraden der welgestelde boeren in beslag nemen, om ze tegen industrieproducten aan de steden te leveren. Ze kunnen de welgestelde boeren ook onteigenen en de productiemiddelen verdeelen. Daarmee treedt de verdere vernietiging der productieve bedrijven in.
- 21 Augustus 1918 DE PRIVATE HANDEL WORDT GEHEEL VERBODEN.
- December 1918 DE COMITÉ'S DER DORPSARMOEDE WORDEN OPGEHEVEN.
Ze beantwoorden niet aan het doel, doordat ze het graan net zoo min aan de stad afleveren als de welgestelde boeren. Daarom moet voortaan het graan gerequireerd worden met "75 man en 3 machinewereren".

VRUCHTELOOZE POGINGEN TOT SOWKOZEN

EN KOLCHOZEN.

- Maart 1919 8e PARTIJDAG. LOSLATEN VAN DE DORPSARMOEDE.
De middelboer wordt tot "centrale figuur" (Lenin)
- Van 1919 tot 1920 POGINGEN TOT SOCIALISATIE DOOR SOWKOZEN EN KOLLECTIEVEN.
In 1919 werden 2500 boerderijen tot Sowjet-bedrijven (Sowkozen) omgevormd. Ze leverden echter niet veel op, omdat ze nagenoeg de heele opbrengst zelf gebruiken.
- December 1919 DE CONTRA - REVOLUTIONAIRE LEGERS ZIJN DEFINITIEF VERSLAGEN.

- 26 Januari 1920 DE ENTENTE HEFT DE BLOKKADE OP.
 Februari 1920 TROTSKY VERLANGT, DAT DE REQUISITIËS DOOR EEN
 BELASTING IN NATURA VERVANGEN ZAL WORDEN.
 Afgewezen, omdat men hierin een concessie aan
 de kulaki (welgestelde boeren) en een stap
 naar de vrije handel terug zag.

STAATSPRODUCTIEPLAN VOOR DE

LANDBOUW.

- November ? 1920 HET 8e SOWJETCONGRES BESLUIT TOT ALGEHEELE
 SOCIALISATIE VAN DE LANDBOUW.
 De 18 miljoen boerenbedrijven worden onder
 één centrale leiding gebracht, welke een
 productieplan uitwerkt, waarbij is vastgesteld,
 wat, hoeveel en waar gezaaid zal worden.
 Ossinski was de drijvende kracht voor dit plan,
 omdat volgens hem de socialistische opbouw
 der agricultuur langs de weg der sowkozen en
 kolchozen onmogelijk gebleken was. Ossinski
 vaardigt het desbetreffende decreet uit.
 't Plan liep op een volkomen fiasko uit.
 De boeren beantwoordden het met ernstige
 opstanden, welke in de opstand van Kroonstad
 uitmondten.

- 21 Maart 1921 INVOERING VAN DE NIEUWE ECONOMISCHE POLITIEK
 (N.E.P.)

EENIGE AANTEKENINGEN BETREFFENDE

HET GOEDERENVERVOER.

- 7 Mei 1918 BEGIN DER "COMMUNISTISCHE ZATERDAGEN".
 8 Augustus 1918 DECREET BETREFFENDE DE WARENRIJL MET DE BOEREN.
 De geleverde industrieproducten moeten met
 minstens 85% in landbouwproducten betaald wor-
 den, terwijl hoogstens 15% in geld is toegestaan.
 Vastgestelde prijzen.
 Januari 1919 AFSCHAFFING VAN HET BRIEFPORT.
 20 Februari 1919 DECREET BETREFFENDE HET GOEDERENVERKEER TUS-
 SCHEN DE STAATSBEDRIJVEN ZONDER BANKOVER-
 SCHRIJVING OF VERREKENING.

Maart 1919 8e PARTIJDAG - DE BEVOLKING WORDT GEDWONGEN ZICH
IN VERBRUIKSCOÖPERATIES AANEEN TE SLUITEN.

Tot nu toe waren in iedere stad twee coöperaties:
een burgerlijke en een proletarische. Deze werden
nu tot "verbruiksgemeenschappen" vereenigd, welke in de
Centrosojus (centrale coöperatie) werden samengevat
en onder leiding van de Narcomprod kwamen.

1 Juni 1919 INVOERING VAN HET KOSTELOOS GOEDERENVERVOER PER SPOOR.

.....

BELANGRIJKSEE GERAADPLEEGDE LITTERATUUR :

- H. Bloch : "Die marxsche Geldtheorie".
G. D. H. Cole : "Selbstverwaltung in der Industrie" - Berlin
1921.
H. Cunow : "Die marxsche Geschichts-, Gesellschafts-
und Staatstheorie", Band I - "Vorwärts" -
Berlin 1920.
M. Dobb : "Russian economic development", - G. Routledge -
London - 1929.
S. Faure : "Het universele geluk" - Roode Bibliotheek -
Zandvoort - 1927.
Groep v. Int. Comm. : "Ontwikkelingslijnen in het boerenbedrijf"
- In het Tijdschrift "De Nieuwe Weg" - 1930.
A. Goldschmidt : "Wirtschaftsorganisation Sowjet - Russlands" -
Rohwoltverlag - Berlin 1920.
R. Hilferding : "Das Finanzkapital" 2e Auflage - Wien - 1920.
E. Horn : "Die ökonomische Grenzen der Gemeinwirtschaft" -
Halberstadt - 1928.
K. Kautsky : "Die proletarische Revolution und ihr Programm" -
Dietz - 1922.
O. Leichter : "Die Wirtschaftsrechnung in der sozialistischen
Gemeinschaft" - Wien - 1923.
Lenin : "Staat en revolutie" - Vertaling van H. Gorter
"Die nächsten Aufgaben der Sowjetmacht".
"Die drohende Katastrophe".
K. Marx : "Het communistisch Manifest".
"Das Kapital"
"Randglossen zum Programm der deutschen
Arbeiterpartei 1875" - in "Programmkri-
tiken" - Elementarbücher des Kommunismus -
Band 12.
L. Mises : "Die Gemeinwirtschaft" - Untersuchungen über
den Sozialismus - 2e Auflage - Fischer, Jena '32.
Muller Lehning : "Anorcho - Syndicalisme" - Gem.Synd.Verb. 1927.
O. Neurath : "Wirtschaftsplan und Naturalrechnung" - Berlin '25.
F. Pollock : "Die planwirtschaftlichen Versuche in der
Sowjet-Union 1917 - 1927" - Hirschfeld - 1929.
Varga : "Die wirtschaftspolitischen Probleme der
proletarischen Diktatur" - Carl Hoym.
"La Revolution proletarienne" - Juli 1931.

.....

De volgende uitgaven zijn bij de G. I. C. verkrijgbaar:

Door H. GORTER:

Het Historisch Materialisme	20 cent
Klassemoraal	5 „
Open Brief aan Partijgenoot Lenin	10 „
De Grondslagen van het Communisme	10 „
Het Imperialisme, de Wereldoorlog en de Sociaal-Democratie	15 „
De Wereldrevolutie	15 „
Het Opportunisme in de Communistische Partij	5 „
De Organisatie van den Klassenstrijd	5 „

Door H. GORTER vertaald:

Het Communistisch Manifest, K. Marx en Fr. Engels	10 cent
Staat en Revolutie, Lenin	20 „
De Algemeene Arbeidersbond (Allg. Arbeiter Union)	5 „
De Sowjetregering en de 3e Internationale op sleeptouw van de Internationale Bourgeoisie	5 „

Uitgaven van de G. I. C.:

Eenheidsbesef en Klassenstrijd	5 cent
De Arbeiders, het Parlement en het Kommunisme	5 „
Stellingen omtrent Revolutionaire Bedrijfskernen, Partij en Dictatuur	5 „
Over het Vraagstuk der Partijen	5 „
Marxisme en de Staat	5 „
Stellingen over het Bolsjewisme	5 „
Grondbeginselen der Communistische Productie en Distributie (per post 60 cent)	50 „

In de serie „MARXISTISCHE GESCHRIFTEN”:

No. 1 Over proletarische Doelstelling en Vraagstukken van Taktiek	10 cent
a. Bedrijfsbezetting, b. Oorlogsverhinderend, c. Individuele Daden, d. Rijksdagbrand, e. Boykotactie tegen Duitschland.	
No. 2 Darwinisme en Marxisme	10 „
No. 3 De Beweging van het Kapitalistisch Bedrijfsleven (tweede druk)	10 „
Het tijdschrift „RAETEKORRESPONDENZ”, Theoretisches- und Diskussionsorgan für die Rätebewegung. Prijs per nummer	10 „
No. 1 Der Zusammenbruchtheorie des Kapitalismus. Die Wirtschaftslage im Nationalsozialismus.	
No. 2 Der historische Materialismus. Hitler-Deutschland im Zeichen des Zusammenbruchs. Thesen über den Kampf um die Arbeiterräte.	
No. 3 Thesen über den Bolschewismus.	
No. 4 Zur marxischen Akkumulations- und Zusammenbruchstheorie. Die Intelligenz im Klassenkampf. Der Kampf gegen die Herabsetzung der Erwerblosenunter- stützung in Amsterdam.	
No. 5 Arbeiterräte und kommunistische Wirtschaftsgestaltung.	
No. 6 Zur neuen deutschen Arbeitsverfassung.	

